

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/175/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6617210468
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6617210468.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov Mgr. Dušana Ďuriana a JUDr. Ľubomíra Šablu ako členov senátu, v spore žalobcu: Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom, Mýtne 48, 811 07 Bratislava, IČO: 35 831 154, zast. JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom Mýtne 48, 811 07 Bratislava, proti žalovanému: P. R., nar. XX. XX. XXXX, bytom E. XXXX/X, XXX XX G., zastúpený JUDr. Andrejom Cifrom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom J. Kráľa 5/A, 984 01 Lučenec, v konaní o zaplatenie 3 959,78 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 6Csp/41/2017 - 103 zo dňa 19. marca 2018 ako súdu prvej inštancie, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie v druhom výroku o zamietnutí žaloby potvrdzuje.
- II. Rozsudok súdu prvej inštancie v treťom výroku o nároku na náhradu trov konania mení tak, že žalobca je povinný nahradiť žalovanému trovy prvoinštančného konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania.
- III. Žalobca je povinný nahradiť žalovanému trovy odvolacieho konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania.

odôvodnenie:

Žalobca sa pôvodne žalobou domáhal zaplatenia sumy 3 959,78 Eur titulom zostávajúcej časti zosplateného nezaplateného úveru žalovaným, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne z tejto sumy od 30. 10. 2014 do zaplatenia. Odvolaním napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zastavil konanie v časti o zaplatenie 904,91 Eur s príslušenstvom - prísluňujúcim úrokom z omeškania pre späťvzatie žaloby žalobcom v tejto časti z dôvodu námietky žalovaného o bezúročnosti úveru (prvý výrok), v časti zostávajúcej po čiastočnom späťvzatí žaloby žalobu zamietol (druhý výrok); priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 % (tretí výrok) a návrh VŠEOBECNEJ OCHRANY PRÁV SPOTREBITEĽOV, so sídlom Šafárikovo nám. 7, Bratislava na pribratie do konania zamietol (štvrtý výrok).

Z vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie vyplynulo, že dňa 02. 07. 2013 uzavrel právny predchodca žalobcu Consumer Finance Holding a. s., so sídlom Hlavné námestie 12, 060 01 Kežmarok, IČO: 35 923 130 so žalovaným zmluvu o úvere, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 4 000,- Eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splatiť v 60 mesačných splátkach po 98,54 Eur, so splatnosťou splátky k 20. dňu v mesiaci, počnúc dňom 20. 09. 2013, pri ročnej úrokovej sadzbe 15,90 %, RPMN 15,29 %, priemernej hodnote RPMN 20,44 %. Celková čiastka spojená s úverom činila 5 690,40 Eur a termín konečnej splatnosti úveru bol určený na jún 2018. Z prehľadu splátok a úhrad vyplýva, že žalovaný sa dostal do omeškania so splátkou splatnou dňa 20. 06. 2014, preto právny predchodca žalobcu výzvou zo dňa 27. 08. 2014 oznámil žalovanému, že eviduje nedoplatok zo zmluvy vo výške 351,45 Eur a upozornil ho, že v prípade, ak nebude do 05. 10. 2014 zaplatený, dôjde k vyhláseniu

splatnosti celého úveru. Keďže žalovaný napriek tejto výzve splátku vrátane nasledujúcich neuhradil, došlo k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru ku dňu 19. 10.2014.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k žalobe okrem iného namietol premlčanie práva uplatneného žalobou.

Na základe takto vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za to, že zmluva o úvere je zmluvou spotrebiteľskou podľa § 52 Občianskeho zákonníka a spravuje sa aj ustanoveniami zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „zákon o spotrebiteľských úveroch“ alebo „zákon č. 129/2010 Z. z.“). V čase vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru bol žalovaný v omeškaní so zaplatením splátky splatnej 20. 06. 2014, nakoľko podľa prehľadu splátok a úhrad a predžalobnej upomienky bola v tom čase poslednou včas zaplatenou splátkou splátka za mesiac máj 2014.

Vzhľadom na námietku premlčania práva žalobcu vznesenú žalovaným v konaní pred súdom prvej inštancie, tento mal za to, že právo je premlčané v trojročnej premlčacej dobe v zmysle § 103 Občianskeho zákonníka v spojení s § 101 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „O. z.“). Vychádzal z názoru, že splátka splatná dňa 20. 06. 2014 je tou splátkou, pre nesplnenie ktorej právny predchodca žalobcu využil oprávnenie na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru dňom 19. 10. 2014 dojednané v článku VIII. ods. 8 bod 8.4. zmluvy. Premlčacia doba začína plynúť od zročnosti splátky, pre ktorej nezaplatenie sa predčasné splatenie žiada, nie uplynutím troch mesiacov, resp. od okamihu predčasného splatenia. Premlčacia doba teda uplynula dňom 21. 06. 2017 a žaloba bola podaná po jej uplynutí dňa 18. 08. 2017. Súd prvej inštancie preto žalobu vo zvyšku (t.j. v časti, v ktorej nebola vzatá späť a konanie zastavené) zamietol ohľadne hlavného záväzku spočívajúceho v nezaplatenom úvere a aj ohľadne akcesorického úroku z omeškania, nakoľko v zmysle § 100 ods. 1 posledná veta Občianskeho zákonníka ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle § 255 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C. s. p.“) vzhľadom na plný úspech žalovaného v konaní.

Návrh subjektu - VŠEOBECNEJ OCHRANY PRÁV SPOTREBITEĽOV, so sídlom Šafárikovo nám. 7, Bratislava na pribratie do konania súd prvej inštancie zamietol z dôvodu, že jeho účasť v konaní aj vzhľadom na zastúpenie žalovaného spotrebiteľa advokátom nepovažoval za potrebnú.

Proti druhému výroku rozsudku súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby a proti závislému tretiemu výroku o nároku na náhradu trov konania podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Rozhodnutie súdu prvej inštancie označil za nesprávne z dôvodu uvedeného v § 365 ods. 1 písm. h) C. s. p., t.j. z dôvodu, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedol, že právny predchodca žalobcu nevyhlásil predčasnú splatnosť úveru pre omeškanie so zaplatením splátky splatnej 20. 06. 2014, ale pre nezaplatenie splátky splatnej 20. 09. 2014, t.j. splatnej pred zosplatením úveru ku dňu 19. 10. 2014. Ust. § 53 ods. 9 O. z. neupravuje počiatok plynutia premlčacej doby, vyplýva z neho len obmedzenie veriteľa na uplatnenie práva podľa ust. § 565 O. z. žiadať zaplatenie celej pohľadávky pre neplnenie splátok, až po uplynutí troch mesiacov s omeškaním zaplatenia splátky. Uvedené obmedzenie nemá podľa žalobcu žiaden vplyv na beh premlčacej doby. Ak by totiž mala začať plynúť premlčacia doba celého dlhu od splatnosti prvej omeškanej splátky, došlo by v rozpore so zákonom k posunutiu začatia plynutia premlčacej doby pred okamih splatnosti všetkých omeškaných splátok nasledujúcich po splatnosti prvej z nich. Podporne žalobca poukázal na uznesenie Krajského súdu v Trenčíne č. k. 17Co/228/2016-74, ktorý totožné posúdenie začatia plynutia premlčacej doby podľa § 103 O. z. pre celý zosplatený úver od splatnosti prvej omeškanej splátky v inej právnej veci označil za neprípustné. V odôvodnení rozhodnutia sa uvádza: „Pri mnohosti omeškaných splátok a následnej zročnosti celého dlhu je potrebné za nesplnenú splátku, odo dňa zročnosti ktorej začne plynúť premlčacia doba, považovať splátku, ktorá bezprostredne predchádza zročnosti celého dlhu. Pokiaľ totiž nenastane zročnosť celého dlhu, stávajú sa jeho splátky splatné postupne. Pokiaľ by následná zročnosť celého dlhu mala mať za následok začiatok plynutia premlčacej doby celého dlhu od prvej omeškanej splátky, tak ako to vyplýva z napadnutého rozhodnutia, posunul by sa začiatok plynutia premlčacej doby pred okamih splatnosti všetkých omeškaných splátok nasledujúcej po prvej z nich. Ad absurdum, pokiaľ by došlo k zročnosti celého dlhu po viac ako troch rokoch (§ 101 OZ) od prvej omeškanej splátky, bolo by dôsledkom zročnosti premlčanie celého dlhu. Takýto následok je neprípustný, pretože inštitút zročnosti celého dlhu, ako strata výhody splátok, predstavuje sankciu pre dlžníka a prostriedok ochrany veriteľa. Nemôže tak mať pre veriteľa uvedený nepriaznivý následok.“

Žalobca preto navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu tak, že žalobe v rozsahu nárokov uplatnených po jej čiastočnom späťvzati pred súdom prvej inštancie vyhovie.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie o premlčaní práva žalobcu a na podporu toho poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19Co/42/2017 zo dňa 18. 01. 2018 a sp. zn. 5Co/233/2016 zo dňa 25. 01. 2017.

Žalobca sa k vyjadreniu žalovaného doručenej mu dňa 05. 06. 2018 nevyjadril.

Krajský súd ako funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní žalobcu podľa § 34 C. s. p. preskúmal vec len v rozsahu odvolania podľa § 379 C. s. p., z dôvodov vymedzených v odvolaní podľa § 380 ods. 1 C. s. p. a mimo nich v zmysle § 380 ods. 2 C. s. p. v rozsahu väd týkajúcich sa procesných podmienok, ktoré vady nezistil, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 C. s. p. z dôvodu, že pre rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie a prejednanie veci na odvolacom pojednávaní nevyžadoval dôležitý verejný záujem. Odvolací súd po prejednaní veci dospel k názoru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, druhý výrok rozsudku súdu prvej inštancie vo veci samej je vecne správny a je potrebné ho podľa § 387 ods. 1, 2 C. s. p. potvrdiť. Odvolací súd sa plne stotožňuje s odôvodnením druhého výroku rozsudku súdu prvej inštancie o premlčaní práv uplatnených žalobou a na toto v celom rozsahu poukazuje.

Odvolací súd na zdôraznenie vecnej správnosti druhého výroku napadnutého rozsudku reagujúc na odvolacie dôvody žalobcu udáva, že súd prvej inštancie vec správne právne posúdil v otázke premlčania práva, keď žalobu v ostávajúcej časti po čiastočnom zastavení konania ako nedôvodnú zamietol.

Odvolací súd sa nestotožňuje s názorom prezentovaným v rozhodnutí Krajského súdu v Trenčíne, na ktoré poukazuje žalobca v odvolaní, pretože tento vychádza z mylného predpokladu, že oprávnenie veriteľa vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru nie je časovo limitované (čo by bolo neprípustné). Aj v prípade nespotebitel'ských úverov, pri ktorých sa neaplikuje ust. § 53 ods. 9 O. z. je za dodržania podmienok uvedených v ust. § 565 O. z. zákonným následkom v zmysle ust. § 103 O. z. posunutie počiatku plynutia premlčacej doby plynúcej pôvodne osobitne ohľadne splátok pôvodne splatných po splatnosti splátky, pre omeškanie s ktorou sa stal splatným celý dlh pred ich pôvodnú splatnosť.

Odvolací súd je názoru, že ust. § 53 ods. 9 O. z. je potrebné vykladať vo vzájomnej súvislosti s ust. § 565 O. z., t. j. veriteľ môže vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru do splatnosti najbližšej splátky nasledujúcej po uplynutí troch mesiacov od splatnosti splátky, pre omeškanie s ktorou sa stal splatný celý dlh samozrejme za splnenia ďalšej podmienky podľa § 53 ods. 9 O. z. - upozornenia dlžníka na možnosť zosplatnenia úveru aspoň 15 dní pred uplatnením tohto práva, preto tieto ustanovenia nie sú v rozpore, ust. § 53 ods. 9 O. z. nepredstavuje lex specialis vo vzťahu k ust. § 565 druhá veta O. z. Nakoľko touto splátkou v tomto prípade v zmysle predžalobnej upomienky zo dňa 27. 08. 2014 bola splátka splatná dňa 20. 06. 2014, a do omeškania s ňou sa žalovaný dostal dňa 21. 06. 2014, najbližšou nasledujúcou splátkou splatnou po uplynutí lehoty troch mesiacov od omeškania so zaplatením, t. j. po 21. 09. 2014 bola splátka splatná dňa 20. 10. 2014 (pretože do splatnosti splátky splatnej dňa 20. 09. 2014 ešte neuplynuli tri mesiace). Veriteľ uplatnil právo na zaplatenie celej pohľadávky dňa 19. 10. 2014, t. j. do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky (t. j. do 20. 10. 2014). V dôsledku zosplatnenia úveru začala plynúť trojročná premlčacia doba dňom 20. 06. 2014 a uplynula dňom 20. 06. 2017 (utorok). Žaloba bola podaná na súd až dňa 18. 08. 2017, t. j. nárok ňou uplatnený je premlčaný. Preto správne súd prvej inštancie určil, že splátkou, pre ktorú bola vyhlásená predčasná splatnosť úveru bola splátka splatná dňa 20. 06. 2014 a vec správne právne posúdil.

Nie je pritom rozhodujúce, či splátka, pre omeškanie ktorej veriteľ pristúpil k výzve a upozorneniu podľa § 53 ods. 9 O. z. bola medzičasom zaplatená, ale či v čase uplatnenia práva podľa § 565 O. z. existuje splátka (hoc aj nasledujúca), s ktorou je dlžník v omeškaní viac ako tri mesiace. Podľa názoru odvolacieho súdu veriteľ môže upozorniť dlžníka na možnosť uplatnenia práva na zaplatenie celej pohľadávky naraz aj keď dlžník ešte nie je v omeškaní s niektorou či viacerými splátkami po dobu troch mesiacov. Ustanovenie § 53 ods. 9 O. z. totiž nevyžaduje ako podmienku upozornenia na možnosť využitia práva podľa § 565 O. z. omeškanie so splátkou viac ako tri mesiace, omeškanie je rozhodujúce až z hľadiska uplatnenia práva na vyhlásenie predčasnej splatnosti dlhu. Ak by totiž veriteľ vyčkával s upozornením až po uplynutí troch mesiacov s omeškaním splátky a následne doručoval upozornenie dlžníkovi, kedy po jeho doručení by musel čakať ďalších 15 dní na uplatnenie práva, práve vtedy by sa mohlo ľahko stať, že by nestihol právo uplatniť do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky.

Pre úplnosť odvolací súd podotýka, že aj keď premlčané právo nemožno priznať súdom, t. j. priznať mu kvalitu judikovaného práva, ktoré možno nútene vymáhať od dlžníka, neznamená to, že by žalovaný

nemohol premlčaný dlh zaplatiť dobrovoľne. Plnenie premlčaného dlhu veriteľovi nie je bezdôvodným obohatením veriteľa (§ 455 ods. 1 O. z.)

Odvolačný súd v zmysle § 379 písm. a) C. s. p. stanovujúcim jednu z výnimiek z viazanosti rozsahom odvolania preskúmal aj závislý tretí výrok rozsudku súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania. Žalovaný mal v prvoinštančnom konaní plný úspech, nakoľko žaloba bola po jej čiastočnom späťvzati a tomu zodpovedajúcom čiastočnom zastavení konania zamietnutá. Nie je podstatné, z akého dôvodu vzal žalobca žalobu čiastočne späť (ani v odvolacom konaní), pretože ním uplatnený nárok v pôvodnej žalobe je v celom rozsahu premlčaný, na čo prihliadol súd po vznesení námietky premlčania žalovaným, t.j. aj keby nedošlo k čiastočnému späťvzatiu žaloby, žaloba by bola ako celok aj tak zamietnutá. Súd prvej inštancie však rozhodol v rozsudku o nároku žalovaného na náhradu trov konania nevykonateľným výrokom, v ktorom neuviedol povinnosť a lehotu na plnenie. Vyšší súdny úradník rozhoduje v zmysle § 262 ods. 2 C. s. p. totiž len o výške a prijímateľovi náhrady trov konania, neukladá povinnosť ani neurčuje lehotu na plnenie. Zmena výroku rozhodnutia súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania teda súvisí s nesprávne formulovaným výrokom, v ktorom absentovali tieto údaje. Preto odvolací súd uložil žalobcovi povinnosť nahradiť žalovanému trovy prvoinštančného konania v plnom rozsahu. Obsahovo ide o totožné rozhodnutie opierajúce sa o ustanovenie § 255 C. s. p. V treťom výroku bol preto rozsudok súdu prvej inštancie zmenený podľa § 388 C. s. p.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p. a § 262 ods. 1 C. s. p. tak, že žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, pretože v odvolacom konaní bol žalovaný plne úspešný.

O výške a prijímateľovi náhrady trov prvoinštančného a odvolacieho konania rozhodne v zmysle § 262 ods. 2 C. s. p. súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Z tohto dôvodu určil odvolací súd začiatok lehoty na plnenie podľa § 232 ods. 2 C. s. p. od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania. 21. Rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C. s. p. (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).